

## **Σκληρές οικειότητες: Μια ιστορία του βιασμού στην Ελλάδα του εικοστού αιώνα**

### **Παρουσίαση**

Εκκινώντας από την παραδοχή ότι οι σεξουαλικές πρακτικές και οι κυρίαρχες αναγνώσεις τους διαμορφώνονται κοινωνικά και πολιτισμικά και κατά συνέπεια αλλάζουν στον χρόνο, το ερευνητικό έργο προτείνει τη μελέτη του βιασμού ως κατηγορία του ποινικού νόμου, ως δικαστική υπόθεση, ως δημόσιο σκάνδαλο, ως ηθική παρεκτροπή από τις παραδεδομένες κοινωνικές αξίες, ως έγκλημα πολέμου και ως εξατομικευμένη εμπειρία από τις αρχές του 20ού αιώνα μέχρι το τέλος της δεκαετίας του '60. Η ερευνητική ομάδα, η οποία απαρτίζεται από την επιστημονική υπεύθυνη, δύο κύριους ερευνητές και δύο βοηθούς έρευνας, υιοθετεί μια μεθοδολογική στρατηγική που επιτρέπει αλληπάλληλες αναγνώσεις της σεξουαλικής βίας, ενώ αξιοποιεί ένα ετερογενές και ανεξερεύνητο σώμα πρωτογενών πηγών: προδικαστικά έγγραφα, δικαστικά πρακτικά, τύπος, νομοθεσία, νομικές πραγματείες, ιατροδικαστικά εγχειρίδια, στρατιωτικά αρχεία, αυτοβιογραφικά και λογοτεχνικά κείμενα. Από τα τεκμήρια αναδύονται μετασχηματισμοί στη νομική πρόσληψη, στις κοινωνικές αναπαραστάσεις και στην ποινική αντιμετώπιση της σεξουαλικής βίας, και αλλαγές στους τρόπους με τους οποίους ασύμμετρες σχέσεις εξουσίας, όπως αυτές που βασίζονται στο φύλο, την ηλικία, την τάξη, τη θρησκεία, την εθνικότητα, επηρεάζουν τους λόγους και τις πρακτικές της σεξουαλικής βίας. Βασικός στόχος του έργου είναι η ιστοριοποίηση των νομικών, κοινωνικών και πολιτισμικών νοημάτων του βιασμού μέσα από τους λόγους των ίδιων των υποκειμένων που εμπλέκονταν στη διαχείρισή του. Αστυνομικοί, νομικοί, δικαστές, δημοσιογράφοι, αστυνόμοι, θύτες, θύματα και μάρτυρες όριζαν και έκριναν το συγκεκριμένο σεξουαλικό έγκλημα, διαγράφοντας την ευρύτερη σημασία του στην Ελλάδα του 20ού αιώνα.

Τα αποτελέσματα της έρευνας εκβάλλουν τόσο σε ακαδημαϊκά όσο και σε μη ακαδημαϊκά περιβάλλοντα. Στόχο έχουν να διαχυθούν στη εγχώρια ερευνητική κοινότητα και να ανοίξουν νέους διαύλους επικοινωνίας μεταξύ του δημόσιου χώρου και των ιστορικών.

#### **• Επιστημονικός αντίκτυπος του έργου**

Η ερευνητική ομάδα προσβλέπει στον σταθερό, γόνιμο διάλογο με εξειδικευμένους ιστορικούς της σεξουαλικής βίας από τα πρώτα στάδια του προγράμματος μέχρι και την ολοκλήρωσή του. Στο πλαίσιο του ερευνητικού έργου έχουν προγραμματιστεί πέντε δράσεις για τη διασφάλιση ανοικτού διαλόγου με την ακαδημαϊκή κοινότητα και τη διάδοση των αποτελεσμάτων της έρευνας: 1) Ξενόγλωσσα άρθρα σε περιοδικά με κριτές, 2) Συλλογικός τόμος στα ελληνικά, 3) Συμμετοχή των μελών της ομάδας σε συνέδρια, εργαστήρια και σεμινάρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, 4) Μεταπτυχιακό σεμινάριο με τίτλο «Ιστορία της βίας και του εγκλήματος», 5) Συνέδριο με τίτλο «Ενάντια στη θέλησή τους: Σηματοδοτήσεις της σεξουαλικής βίας στη νεότερη Ελλάδα».

#### **• Κοινωνικός αντίκτυπος του έργου**

Το ερευνητικό έργο έχει προβλέψει μια σειρά από δημόσιες δράσεις, ανάμεσά τους δημοσιεύματα στον τύπο και στα ηλεκτρονικά μέσα κοινωνικής δικτύωσης, προκειμένου να τοποθετήσει τις/τους ιστορικούς και την ιστορία στη δημόσια σφαίρα και να συμβάλει στην ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού ενάντια στις παραβιαστικές σεξουαλικές συμπεριφορές.

### **Επιστημονική υπεύθυνη**

Δήμητρα Βασιλειάδου, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου

### **Ερευνητική ομάδα**

Δήμητρα Βασιλειάδου, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου, κύρια ερευνήτρια

Μάρθα Βασίλη, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Πανεπιστημίου Κρήτης, βοηθός έρευνας

Θάνος Βαρβεράκης, Υποψήφιος Διδάκτορας Πανεπιστημίου Κρήτης, βοηθός έρευνας  
Τάσος Κωστόπουλος, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών/ΙΤΕ,  
κύριος ερευνητής  
Αχιλλέας Φωτάκης, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής Πανεπιστημίου Αιγαίου, κύριος  
ερευνητής

**Φορέας υποδοχής**

Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας

**Συνεργαζόμενος φορέας**

Birkbeck College, Λονδίνο, Μεγάλη Βρετανία

**Φορέας χρηματοδότησης**

ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. - «2η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την ενίσχυση  
Μεταδιδακτορικών Ερευνητών/τριών»

<https://www.elidek.gr/ereunitika-erga-metadidaktorou/2h-md/ep7/>

**Διάρκεια**

36 μήνες (1/1/2021-31/12/2023)

**Σύνδεσμος ιστοσελίδας προγράμματος**

<https://www.brintima.com/>